

Het levensverhaal van...

Ad van der Gouw

3 december 1926

1947

m.s. Johan van
Van Oldenbarnevelt

1950

m.s. Kota Inten

Orde en Vrede

1947-1948-1949

Woonzorgcentrum

2003

Lochtenberg

De Bijsterstede

20...

Door: Jacques van de Ven, 2 april 2013.

In de serie 'Wie is Wie?' verhalen over veteranen van de Bond van Wapenbroeders Afdeling Midden-Brabant, deze keer het verhaal van de Tilburgse Indiëganger **Dhr. Ad van der Gouw**. Nog nooit heeft hij zo openhartig over zijn belevenissen verteld. Ik mocht hem aanhoren, het opschrijven en aan U doorgeven.

Hij wordt in 1926 in Tilburg geboren in een werkzaam katholiek gezin, maakt de 2^e Wereldoorlog en de Duitse bezetting in al zijn wreedheden mee. Het nabije vliegveld Gilze en Rijen wordt geteisterd door bombardementen en de 'Vergeltungswaffen' V1 en V2. Een paar van die vliegende bommen missen hun doel en komen terecht in zijn omgeving, zaaien er dood en verderf. Eind 1944 is de oorlogsellende voorbij, Tilburg wordt door de 15e Schotse Divisie én de Prinses Irene Brigade bevrijd. De dienstplicht roept eind 1946 en hij wordt ingedeeld bij de Limburgse Jagers te Roermond, 4e Bataljon, 11e Regiment Infanterie, kortweg **4.11.RI** genoemd. Zijn leven zal ingrijpend veranderen...

Retourtje Nederlands-Indië...

In Roermond krijgt hij een summiere verbindingsopleiding, vooral gericht op uitzending naar Nederlands-Indië. Limburgse Jagers zijn infanteristen en die gaan in de Gordel van Smaragd 'orde en vrede' brengen, zo wordt gezegd... Zijn verkering ziet het niet meer zitten als ze hoort dat haar vriend naar dat verre onbekende land moet gaan. Amsterdam, januari 1947, wordt hij ingescheept en vertrekt met de **m.s. Johan van Oldenbarnevelt** naar Batavia. Een aantal lange weken is het enorme schip zijn thuis, zijn werk- en huiskamer. De schepelingen dienen zich ruim 6 weken 'te vermaken', worden aan boord bezig gehouden met allerlei lessen, exercitie, brandoefeningen en meer van die disciplinaire zaken. Ook de weersomstandigheden spelen een grote rol... Een storm in de Golf van Biskaje is voor hem het dieptepunt van de lange reis, hij wordt vaak zeeziek, voert regelmatig de vissen en wenst soms dat hij 'dood zou mogen zijn...' Gelukkig gaat ook deze storm liggen en komt men veilig in Batavia aan. Ze worden opgevangen in het **Mr. Corneliskamp**, een krijgsgevangenenkamp o.a. geleid door fanatieke KNIL-militairen die korte metten maken met hun tegenstanders... Reeds op het 1e appèl is hij getuige van ware gruwelijkheden... Uit de nabije rivier worden de lijken opgevist van 'n moeder en haar twee kinderen, de keel doorgesneden, ledematen afgehakt, totaal verminkt. Door de nieuwe manschappen wordt dit als een shock ervaren, in hun geheugen gegrift. Ad verhaalt van zijn talrijke belevenissen, het is schokkend, niet altijd even kies...! Zijn peloton heeft de taak krijgsgevangenen, landverraders, moordenaars en criminelen te bewaken, een eventuele ontsnapping te voorkomen. Hij moet meemaken hoe de militaire rechtspraak **in oorlogstijd** functioneert... Uitgebreid en tot in de kleinste details komt het vuurpeloton ter sprake. Hoe hij ze ziet aanmarcheren, twaalf schutters onder leiding van één officier. Ze houden halt bij het nabijgelegen gebouw, zetten hun wapens in het daarvoor bestemde rek. De koffie wordt geserveerd in de kantine én, om moed te verzamelen voor de aanstaande executie, krijgen ze een borrel... In de tussentijd laadt de officier zes geweren met scherpe en zes met losse patronen... Niemand van het vuurpeloton weet welk wapen met scherp is geladen... Een priester en dokter zijn eveneens aanwezig, dan klinkt het bevel 'vuur'... De officier maakt aan alle illusies een eind... Het verdere verloop is te bizar voor woorden beter maar niet te vermelden, de jonge soldaten zijn er ongewild getuigen van... Even is hij werkzaam in de **Jan Pieterszoon Coen-stichting**, een internaat gelegen in de villawijk Weltevreden van Batavia. Hij praat over de 1^e en 2^e politiole acties waarbij vele kameraden gewond geraken en/of het leven laten. In Tandjong Priok treffen ze een 12-jarig weesjongen aan. Ze vangen het jochie medelijdend op, voorzien hem van kleren, geven het kind een naam, Henkie. Henkie wordt door iedereen vertroeteld en verwend, is een soort mascotte voor de militairen, ze nemen hem overal mee naar toe... Later blijkt hij een jeugdig spion te zijn, die veel, zeer veel kwaad heeft aangericht, hoe teleurgesteld kun je zijn? Ad werkt aan de Marvaweg, is Brenschutter, verbindelaar en manusje van alles. Dan is er de moedige Aal (aalmoezenier) die troost en post van thuis komt brengen. Ze noemen hem **'de vuurtrekker'**. Telkens als hij zich laat zien, meegaat met 'n patrouille of transport is er wel een incident of vuurgevecht waarbij verliezen worden geleden. Halverwege 1949 raakt zijn bataljon onder de sterkte,

nieuwelingen uit Nederland vullen de verliezen aan, maar voor Ad mag het afgelopen zijn. Hij is het vechten helemaal beu. Is oorlogsmoe, heeft nare angsten, is een gevaar voor zichzelf én zijn kameraden... Hij komt terecht in het **Julianahospitaal** in Semarang, maar heeft moeite met de situatie, wil eigenlijk terug naar zijn maten. Dat gaat niet door, óók zijn commandant vindt dat het meer dan genoeg is geweest. Er zijn ook positieve verhalen te melden, het Nederlandse Rode Kruis is ter plaatse aanwezig, vele vrijwilligers zijn dienstbaar en proberen de nood te lenigen. Het verstrekt voedsel en kleding aan de arme bevolking en probeert goodwill te kweken. De laatste maanden van zijn verblijf in Nederlands-Indië is hij werkzaam bij de Gravendienst en heeft de droeve plicht vrienden en strijdmakkers de laatste eer te bewijzen. Dat alles heeft hem geraakt tot in het diepst van de ziel, wanneer gaat dit over vraagt hij zich af? Het bataljonminus keert dan terug naar het vaderland. De **m.s. Kota Inten** meert februari 1950 aan in Rotterdam, Ad zet voet op vaderlandse bodem. Ze worden 'enthousiast' begroet door het demobilisatiecomité, krijgen f300,- kledinggeld uitgekeerd én... het nummer van de bus die hun naar huis zal brengen, **Bus 10**... Dat was het dan, niet meer en niet minder... Van defensie krijgt hij een militaire onderscheiding en mag zich voor altijd drager van het **Ereteken voor Orde en Vrede**, jaargespens **1947, 1948 en 1949**, noemen.

Proberen 'de draad' weer op te pakken...

Weer thuis valt het niet mee zich aan te passen aan de Nederlandse normen. Desondanks gaat hij snel aan het werk bij zijn oude werkgever. **Amor** dient zich trouwens aan, huwt en wordt trotse vader van een zoon. Het lijkt alles pais en vree, maar zijn echtgenote is ernstig depressief, ziet het niet meer zitten en maakt een einde aan haar leven. Dit slaat in als een bom, een ramp om mee te maken, hoe nu verder, wie voedt het enige kind op, hoe verwerk je zo iets, als dat al mogelijk zou zijn, wat is het leven dan nog waard? Manmoedig slaagt hij er in zich te herpakken, de narigheid om te zetten in positivisme. Neemt een andere baan, wordt conciërge op een school en is vraagbaak, verhalenverteller, 'de ogen' van leerlingen, onderwijzers en ouders. Hij wordt 65 en dan zit het er op, verlaat met weemoed **zijn** schoolkinderen en gaat genieten van verdiend pensioen... toch???

Pensionado, genieten van de vrijheid...

Twaalf jaren geniet hij met volle teugen van de vrijheid, van kleinkind Britt, zijn trots en oogappel. Maar het noodlot slaat opnieuw toe, hij krijgt een hersenbloeding, komt terecht in een zorgcentrum waar hij gastvrij wordt opgevangen en er min of meer een eigen huishouding voert. Hier voelt hij zich, na een korte gewenningsperiode thuis, en niet onbelangrijk, van nut en waarde... Heeft zitting in de cliëntenraad en diverse commissies die de belangen van de bewoners behartigen. Is kampioen sjoelen en nog altijd betrokken bij de veteranen, trouw lid van VOMI en de Bond van Wapenbroeders.

Gezondheid in mineur...

Zijn gezondheid laat de laatste tijd te wensen over, tumoren zijn aangetroffen in lever en pancreas en nog nauwelijks te behandelen. Met realisme en karakter sleept hij ook deze last met zich mee, hoe groots kan een mens zijn? Laten we een voorbeeld nemen aan deze beminnelijke man, vader, opa en trotse oud-strijder. Ik ben beretrots dat ik hem mocht interviewen. We wensen Ad, ondanks alles, nog een zo lang en aangenaam mogelijk verblijf in het zorgcentrum.

Kaatsheuvel, 2 april 2013.

Jacques van de Ven.